

**REPUBLICA MOLDOVA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

PCC-01/40a - 24

Chișinău, 27 iulie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

ADRESĂ

La 27 iulie 2017 Curtea Constituțională a pronunțat Hotărârea nr. 24 prin care a declarat neconstituțional Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 105-VIII din 28 martie 2017 privind desfășurarea referendumului republican consultativ asupra unor probleme de interes național.

Totodată, examinând sesizarea, Curtea a observat că, deși art.148 din Codul electoral stabilește că inițierea referendumului privind revizuirea Constituției se efectuează în condițiile art.141 din Constituție, în același timp, prevederile art.144 alin. (2) stabilesc că subiecții menționați la alin. (1), printre care se regăsește și Președintele Republicii Moldova, pot iniția **orice tip de referendum**. În acest sens, Curtea a constatat că prevederile art.144 alin. (2) din Codul electoral contravin art. 141 din Constituție.

În același timp, în procesul examinării dosarului Curtea Constituțională a constatat în Codul electoral unele divergențe în materie de referendum.

Astfel, în timp ce Curtea Constituțională în jurisprudența sa a menționat că efecte juridice obligatorii produc doar referendumurile constituționale și cele legislative, în același timp art. 143 alin. (4) din Codul electoral stabilește că autoritățile competente urmează să adopte hotărâri definitive ca rezultat al desfășurării referendumului consultativ. În acest sens, pentru asigurarea unei clarități a prevederilor enunțate este necesar de a stabili care sunt autoritățile de competență cărora ține emiterea acestor hotărâri (organele electorale sau și alte autorități publice), domeniu de reglementare și efectele juridice ale acestora.

De asemenea, Curtea a reținut că potrivit art. 66 lit. b) din Constituție, **de competența Parlamentului ține declararea referendumului**. Curtea a menționată că prin norma constituțională citată legiuitorul constituant nu a circumscris tipul referendumului declarat de Parlament. În același timp, art.88 lit. f) din Constituție doar stabilește că Președintele Republicii Moldova „poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința asupra problemelor de interes național”. Astfel, coroborând normele constituționale menționate, Curtea a reținut că **prevederile art. 66 lit. b) vizează toate tipurile de referendum**.

Mai mult, Curtea a constatat că, potrivit art.150 alin. (2) și art. 151 din Codul electoral, Președintele prin Decret inițiază desfășurarea referendumului național consultativ stabilind data desfășurării acestuia și întrebările supuse referendumului, în timp ce art. 150 alin. (1) stabilește că Parlamentul prin hotărâre declară referendum **pentru toate propunerile de inițiere a referendumului de către subiecții care dispun de acest drept**.

Adresa poștală:

**str. A. Lăpușneanu, 28
MD 2004, Chișinău**

**Tel: (373 22) 25-37-08
(373 22) 25-37-20**

Fax: (373 22) 25-37-46

E.mail: secretariat@constcourt.md

Prin urmare, în vederea excluderii interpretărilor contradictorii în partea ce ține de competența Parlamentului de a declara referendum, în cuprinsul articolelor 150 și 151 din Codul electoral urmează a fi efectuate modificările de rigoare cu luarea în considerare a raționamentelor expuse în hotărârea Curții.

Adițional, legiuitorul urmează să aducă în concordanță termenul de declarare a referendumului pentru demiterea Președintelui Republicii Moldova, statuat la articolul 89 din Constituție, cu termenele de declarare a referendumului de la articolul 150 din Codul electoral.

Totodată, Curtea subliniază că, la adoptarea Hotărârii nr. 22 din 23 septembrie 2010, precum și a Avizului nr. 1 din 22 septembrie 2014 instanța de contencios constituțional a emis două adrese, prin care a semnalat Parlamentului existența lacunelor în legislația electorală cu referire la referendumurile democratice. Curtea reține că până în prezent lacunele semnalate nu au fost remediate de către legislativ.

Respectiv, Curtea atrage atenția Parlamentului asupra necesității executării respectivelor adrese, în conformitate cu prevederile articolului 28/1 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, și solicită comunicarea rezultatelor examinării în termenele prevăzute de lege.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Adresa poștală:
str. A. Lăpușneanu, 28
MD 2004, Chișinău

Tel: (373 22) 25-37-08
(373 22) 25-37-20

Fax: (373 22) 25-37-46
E.mail: secretariat@constcourt.md